

एकाइ ९

पाठ ४

१. तलका प्रश्नको उत्तर दिनुहोस् :

(क) नेपालमा सहरीकरणले ल्याएका अवसरहरूलाई उल्लेख गर्नुहोस् ।

उत्तर: नेपालमा सहरीकरणले ल्याएका अवसरहरू निम्नानुसार छः

- सहरीकरणले विविधता र विशिष्टतामा आधारित उत्पादन प्रक्रिया र सामाजिक आर्थिक परिवर्तनको वातावरण तयार गर्छ यसले उन्नत आर्थिक प्रणाली, सार्वजनिक सेवा र गैरनाफामूलक सेवाहरू (उच्च शिक्षा, स्वास्थ्य, सामाजिक सुरक्षा आदि) को विस्तारमा सहकार्यको वातावरण सिर्जना गर्छ ।

- सहरीकरणले वस्तु उत्पादनका लागि राष्ट्रिय र अन्तर्राष्ट्रिय कम्पनीहरूसँगको आवद्ध हुने मौका दिन्छ । यो प्रक्रियाले गाएका नयाँ समूहहरूमा आवद्ध हुने, श्रम, प्रविधि र पुँजीको विकास गर्ने र स्थान विशेषता तुलनात्मक लाभका वस्तुहरूको उत्पादनमा लगानी गर्न प्रेरित गर्दछ । यसले गर्दा लगानीको क्षेत्र विस्तार हुन्छ । - आर्थिक भूमण्डलीकरण र डिजिटल टेक्नोलोजीलाई प्रयोग गरेर सहरहरूले फाइदा लिन सक्ने वातावरण तयार हुन्छ यो प्रविधिलाई आत्मसात् गर्न सक्षम सहरहरूले तीव्र गतिमा आर्थिक विकास गर्ने अवसर पाउँछन् ।

(ख) नेपालमा सहरीकरणका प्रमुख चुनौतीहरूको सूची तयार गर्नुहोस् ।

उत्तर: नेपालमा सहरीकरणका प्रमुख चुनौतिहरू निम्नानुसार छः

- न्यून सेवा र सुविधा ट्राफिक व्यवस्थापन
- अव्यवस्थित बसोबास
- खुला स्थानको अतिक्रमण
- वातावरण प्रदूषण शान्ति सुरक्षा
- न्यून रोजगारी अवसर बराइसराइ
- हरियाली पार्कको अभाव

(ग) सन्तुलित सहरी वातावरण निर्माणमा हरियालीपार्कको महत्वमाथि प्रकाश पार्नुहोस् ।

उत्तर: दिगो तथा संतुलित सहरी विकासका लागि हरियाली पार्कको आवश्यकता हुन्छ । साथै यसले वातावरणमा सन्तुलित तथा हराभरा तुल्याउँछ सहरमा हरियाली राखन निर्माण गरिएका हरित पार्कले सहरी वातावरणको पर्यावरणलाई अझ सुन्दर र आकर्षण तुल्याउँछ । यसैगरी सहरमा निर्माण हरित खुला स्थान, सहरी कृषि र वृक्षारोपण गरे पनि सन्तुलित सहरी वातावरण निर्माण हुन जान्छ ।

(घ) स्मार्ट सिटीको अवधारणा र महत्वको चर्चा गर्नुहोस् ।

उत्तर: नेपालको सन्दर्भमा पहिलोपटक नयाँ सहर र स्मार्ट सिटीको अवधारणा आर्थिक वर्ष २०६७/६८ बाट अघि सारिएको हो । सरकारले सस्तो लोकप्रियताका लागि नयाँ सहर र स्मार्ट सिटीको चाडको चुली बनाएको छ ।

सरकारले आर्थिक वर्ष २०६७/६८ मा सहर उन्मुख क्षेत्रमा आधुनिक र सुविधासम्पन्न सहर बनाउने भन्दै १२ वटा नयाँ सहर घोषणा गरेको थियो । नयाँ सहर घोषणा गरेको एक दशक भन्दा धेरै । समय बितिसक्यो तर एउटा पनि नयाँ सहर र स्मार्ट सिटीको निर्माण प्रक्रिया भने अघि बढ्न सकेको छैन । स्मार्ट सिटीको महत्व निम्न बुँदामा उल्लेख गर्न सकिन्छ :

-आफ्ना देशका नागरिकलाई विभिन्न सुविधा उपलब्ध गराइ नागरिकको एक सभ्य गुणात्मक जीवन प्रदान गर्न ।

- स्वच्छ वातावरणमैत्री एवम् दिगो विकास गर्न ।

- नागरिकको जीविको पार्जनलाई सुधार गर्न ।

- डिजिटल वा सूचना प्रविधिको प्रयोग गरी व्यवस्थित र औद्योगिक सहरको निर्माण गर्न ।

If you have any suggestions or feedback you can send us an mail at Nepalenotes@gmail.com.

You can also find us on different social media platforms like Facebook, Instagram, Twitter, YouTube etc.